

Pedagogisch protocol

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Wat is een pedagogisch klimaat?.....	3
Wat verstaan we onder een goed pedagogisch klimaat?.....	3
Wat verstaan we onder conflicten?.....	3
Groepsproces.....	4
Wat doen wij om aan de groepsprocessen te werken?.....	5
Pedagogische regels.....	7
Wat doen we preventief tegen ongewenst gedrag?.....	8
Wat doen we met ongewenst gedrag?.....	8
Taakspel.....	9
Materialenlijst sociaal/emotioneel ontwikkelingsgebied.....	10
Afspraken pauze/buiten spelen.....	11
Afspraken en protocollen.....	12
Gedragscode de Vossenbergh.....	13
Pestprotocol van de Vossenbergh.....	18
Afspraken mobiele telefoons de Vossenbergh.....	25
Gedragsprotocol binnen Skopos.....	28
1.seksuele intimidatie en seksueel misbruik.....	30
2. Racisme en discriminatie.....	31
3. Lichamelijk geweld.....	32
4. Verbaal/nonverbaal geweld.....	32
5. Pesten.....	32
6. Kleding.....	32
7. Gebruik internet en website.....	33
Bijlage: Internetprotocol.....	34
Bijlage: Protocol Eigentijds communiceren.....	35

Pedagogisch protocol van de Vossenbergh

In dit document is het pedagogisch protocol te lezen van basisschool de Vossenbergh. Hierin is te lezen welke afspraken en regels er zijn over hoe kinderen, leerkrachten en ouders met elkaar omgaan op de Vossenbergh. Met dit protocol geven wij aan welk gedrag gewenst is en wat we doen als het mis mocht gaan.

Wat is een pedagogisch klimaat?

Het pedagogisch klimaat is het geheel van aanwezige en gecreëerde omgevingsfactoren, die invloed hebben op het welbevinden van de leerlingen. En het welbevinden heeft weer invloed op de ontwikkeling en het leervermogen. De leervoorwaarden en de persoonsvorming staan daarbij centraal.

De pedagogische visie en de achterliggende waarden bepalen de manier waarop de leerkracht een pedagogisch klimaat schept. Er zijn diverse factoren die een positief effect hebben op de ontwikkeling van het kind en het leerklimaat in de groep. De eerste factor is het opdoen van positieve ervaringen. De tweede factor is de mate van welbevinden. De derde factor is het stellen van grenzen. Deze dingen beïnvloeden het pedagogisch klimaat, dat op zijn beurt invloed heeft op de ontwikkeling van het zelfbeeld en het vermogen tot zelfregulatie.

Wat verstaan wij onder een goed pedagogisch klimaat?

Een omgeving waarin iedereen zich veilig en prettig voelt. Een klimaat waarbij iedereen geaccepteerd wordt zoals hij is. Daarbij ga je op een respectvolle manier met elkaar om. De omgang met elkaar is vriendelijk en positief, als er gecorrigeerd wordt dan gebeurt dat op het gedrag en niet op de persoon.

Wat doen wij om een goed pedagogisch klimaat te creëren?

In groep 1 t/m 8 beginnen we het schooljaar met de aandacht te besteden aan de regels van de school. Die worden zo gesteld dat ze duidelijk zijn voor de leerlingen. Er is een verschil tussen regels en afspraken. Regels staan vast en afspraken worden gemaakt in overleg.

Tevens is het in het begin van het schooljaar van belang dat de kinderen elkaar 'weer' leren kennen. Na een vakantieperiode kunnen er veel dingen veranderd zijn bij de kinderen. De eerste zes weken van het schooljaar zijn van belang om de groep goed neer te zetten. Deze eerste weken zijn de zogenaamde forming-, storming- en normingsfasen.

Wat verstaan wij onder conflicten?

Wij leren de kinderen dat een conflict deel uit maakt van ons leven, het is een meningsverschil. We proberen het neutraal op te lossen. Het is niet het tegenovergestelde van vrede.

Wij leren de kinderen dat je het oneens kan zijn met iemand. Oneens zijn mag. We moeten samen de problemen oppakken en de conflicten leren op te lossen. Conflicten oplossen is een van de moeilijkste opdrachten. Conflicten kunnen op diverse manieren opgelost worden: als je het op een te zachte manier oplost dan

cijfer je jezelf weg. Los je het op een te harde manier op dan gaat het om te winnen. Wij leren de kinderen het op een win-win manier oplossen. Daarin leren ze te luisteren naar elkaar en zichzelf te verplaatsen in de ander. Iedere groep heeft een stappenplan waarin staat hoe we het conflict oplossen. In de onderbouw wordt het stappenplan in de vorm van pictogrammen gebruikt. In de midden- en bovenbouw staat het stappenplan bijvoorbeeld zoals hieronder beschreven:

Bijvoorbeeld:

- 1 Stop ben je rustig?
Nee nog niet? Dan eerst afkoelen
- 2 Luisteren naar elkaar. Zeg wat je wilt en luister naar wat de ander wil.
- 3 Probeer een oplossing te vinden die voor beide partijen goed is.
- 4 Geef elkaar een hand en voer de oplossing uit.

Groepsproces.

Gedurende het hele schooljaar wordt de groep begeleid om een goed pedagogisch klimaat te hebben en te houden. In een jaar komt men diverse fasen tegen die behoren bij een groepsproces. De leerkracht speelt in op de behoeften van de leerlingen tijdens zo'n groepsproces. Gedurende een jaar komt men de volgende fasen tegen in een groep:

- Forming (oriënteren):

'De kat uit de boom kijken fase'. Aftasten wat kan wel? Wanneer hoor je erbij? Rustig begin van het jaar. Deze fase duurt 2 weken.

- Storming (presenteren):

Erkenning zoeken en positie verwerven. Er ontstaan ruzies/botsingen. Rollen in de klas gaan zich aftekenen.

- Norming (normeren):

Groepsnormen worden duidelijker. Regels en normen worden vastgelegd. Wat mag en wat mag niet in de groep. Hoe gaan we met elkaar om? Hoe gaan we met problemen om? Kinderen benoemen de norm in plaats van de leerkracht.

- Performing (presteren):

De groep is een groep geworden. De rollen zijn verdeeld. De normen zijn vastgelegd.

- Termination (evalueren):

De groep gaat uit elkaar. Deze fase is vooral herkenbaar eind groep 8. Bij een negatieve groep kan het een opluchting zijn, bij een positieve groep kan het een emotioneel afscheid zijn, relativering van de goede sfeer zijn, mogelijk vervagen van groepsnormen.

Wat doen wij om aan de groepsprocessen te werken?

<p>Leerkrachtgedrag</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht staat bij de 1^e bel aan de deur van de klas ter begroeting. Dit gebeurt zowel 's morgens als 's middags. Ieder kind is gezien. - Onze middengroep is goed in beeld op sociaal en emotioneel gebied. - Er wordt tijd genomen om de groep te observeren. Specifiek: Wat gebeurt er tijdens het maken van groepjes? - Positief gedrag benoemen / complimenten geven. - Stimuleren van groepsproces: Als groep optreden i.p.v. als individu. We zijn hier samen, je bent hier niet alleen. - Vaste rollen/patronen doorbreken van de kinderen. - Evalueren aan het einde van de ochtend of werkles. - Je bent consequent in je handelen. - Het hele schooljaar blijf je aandacht geven aan het groepsproces. - Je spreekt de kinderen aan vanuit de ik-boodschap. - Je benoemt wat je van het kind verwacht. - Kinderen leren om aan elkaar complimenten te geven. - Kinderen leren om te gaan met complimenten (hoor je wat er gezegd wordt? Wat doet het met je?)
<p>Activiteiten</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elkaar beter leren kennen d.m.v. spelletjes - Er worden bewust groepswisselende activiteiten ingezet. - Er wordt tijd genomen om de groep te observeren. Specifiek: Wat gebeurt er tijdens het maken van groepjes? - Op diverse manieren groepjes maken. - Klassenvergadering in groep 4 t/m 8. - Sociale gedragsregels zijn zichtbaar in de groep. Afsprakenslang (onderbouw)/afsprakenlijst (bovenbouw) bespreken. Alles positief beschrijven. Het woordje 'niet' uit een zin laten. - In alle klassen wordt het stappenplan 'conflicten' geoefend en begeleid door de leerkracht. - In alle klassen wordt het stappenplan 'conflicten' visueel gemaakt. - Er wordt een zorgmoment over sociaal emotioneel functioneren van de groep ingepland met de IB tijdens groepsbesprekingen. (bijvoorbeeld na afname van Viseon) - Inzetten van samenwerkende werkvormen (vanuit Leefstijl/Energize) - Kinderen leren om te gaan met complimenten (hoor je wat er gezegd wordt? Wat doet het met je?)

	<ul style="list-style-type: none"> - Bewust inzetten van verschillende rollen bij de kinderen.
Begin van ieder schooljaar	<ul style="list-style-type: none"> - Thema 1 van Leefstijl wordt in de eerste 2 weken van het schooljaar aangeboden. - In de 2^e week zijn de afspraken bekend en zichtbaar in de klas. Samen afspraken maken, vanuit de kinderen. - Er wordt bewust dagelijks tijd ingeruimd voor Energizers. De lesstof gaat dan even aan de kant.
Afspraken	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt de eerste twee weken na de grote vakantie en de eerste week na iedere vakantie dagelijks bewust tijd ingeruimd voor Energizers. De lesstof gaat dan even aan de kant. - In iedere klas worden iedere schoolweek minstens 3x energizers uitgevoerd. - We hanteren in elke klas een stappenplan conflicten. Dat stappenplan wordt gemaakt samen met de kinderen vanaf groep 5. - In alle klassen wordt het stappenplan 'conflicten' geoefend en begeleid door de leerkracht. - In alle klassen wordt het stappenplan 'conflicten' visueel gemaakt. - Er wordt een zorgmoment over sociaal emotioneel functioneren van de groep ingepland met de IB tijdens groepsbesprekingen. (bijvoorbeeld na afname van Viseon) - De ouders worden geïnformeerd over het stappenplan conflicten (dat kan bijvoorbeeld tijdens de infoavond en het staat op de groepspagina van de website).

Regels van de Vossenbergh:

- Op onze school wordt iedereen geaccepteerd/gerespecteerd.
- Bij ons is iedereen welkom.
- We zijn vriendelijk en aardig voor iedereen.
- We lossen problemen op door te praten.
- We helpen elkaar.
- We zijn zuinig op onze spullen.

Op onze school hebben we 3 coördinatoren voor een positief pedagogisch klimaat. Dat zijn:

Juffrouw Adriënne, juffrouw Sandra en juffrouw Josephine

Wat doen we preventief tegen ongewenst gedrag?

- Wij maken de kinderen duidelijk wat het verschil is tussen regels en afspraken. Regels – zijn gewoon zo. Afspraken – die maak je samen.
- Wij maken met de kinderen samen afspraken voor in de klas. Die worden zichtbaar opgehangen. In de eerste twee weken van het schooljaar.
- Wij maken afspraken met de kinderen waarin het woord niet, niet in vermeld wordt.
- Wij spreken samen met de kinderen af welke consequenties vast hangen aan het niet naleven van afspraken.
- Wij benaderen kinderen op een positieve en een complimenterende manier. Kinderen kunnen "Kanjersbandjes" of "Smileys" verdienen.
- Kleine voorvallen/minimaal ongewenst gedrag wordt opgelost door de leerkracht zelf.

Wat is ongewenst gedrag?

Als jij je niet aan de afspraken houdt.

Wat doen we met ongewenst gedrag? (niet luisteren naar de leerkracht, brutaal, weglopen etc.)

1: **Ben en blij consequent!** Er volgt altijd een consequentie (bepaald door de leerkracht) en die consequentie wordt *altijd* nageleefd.

Het team heeft de volgende afspraak gemaakt:

- **Een kind krijgt een waarschuwing en er wordt uitgelegd hoe we het wel willen hebben (eventueel beeldend maken met een gele kaart)**
- **De tweede keer (eventueel rode kaart) moet de leerling de groep verlaten en gaat in een andere groep zitten werken. Leerkracht zorgt dat er een stapel werk klaar ligt.**
- **Of het kind de volgende dag terug mag komen in de eigen groep wordt besproken. (Heeft het kind spijt? Heeft het kind hard gewerkt in de andere groep?)**

3: Ouders worden altijd op de hoogte gesteld.

Ons doel is dat we het als een gezamenlijk probleem zien. We vragen ouders hierover mee te denken en mee te laten werken.

4: Spullen die door kinderen opzettelijk vernield worden, worden vergoed door de ouders.

5. Voorvallen worden genoteerd in Eduscope: bij leerlingjournaal.

Wat doen we bij **herhaaldelijk** ongewenst gedrag?

Bij herhaaldelijk ongewenst gedrag wordt de schoolleiding ingeschakeld. In overleg met school en ouders wordt bekeken hoe het ongewenste gedrag aangepakt wordt.

Hoe werkt Taakspel?

Praten tijdens de uitleg, naar buiten kijken tijdens het werken, wiebelen op de stoel; in elke klas komt wel eens ongewenst gedrag voor. De oplossing? Taakspel! Met Taakspel stimuleren we het gewenst gedrag. En dát verbetert de sfeer in de klas.

Klassenregels

Met Taakspel houden leerlingen zich beter aan klassenregels. Daardoor neemt onrustig en storend gedrag af. Leerlingen kunnen dan beter en taakgericht werken. Bovendien ontstaat er een prettiger klassenklimaat.

Voor wie?

Taakspel is ontwikkeling voor groep 3 t/m 8 van het basisschool, voor kleutergroepen en voor leerlingen in de buitenschoolse opvang (BSO). Ook is er Taakspel op de speelplaats, waarmee basisscholen regels op de speelplaats kunnen invoeren. Taakspel is er daarnaast voor het voortgezet onderwijs. Op de Vossenbergh hebben wij ervoor gekozen om Taakspel toe te passen vanaf groep 3 t/m 8.

Hoe wordt Taakspel gespeeld?

Leerlingen spelen Taakspel in teams tijdens de reguliere lessen of activiteiten. De juf en de leerlingen bespreken welke drie klassenregels er tijdens Taakspel gelden. De teams kunnen Taakspel 'behalen'. Wanneer ze voldoende keren Taakspel hebben behaald, komen ze in aanmerking voor de - vooraf besproken - beloning. De leerlingen stimuleren elkaar om zich aan de regels te houden. De beloningen worden in overleg met de kinderen gemaakt. Er zijn dagbeloningen, weekbeloningen en maandbeloningen.

Doelen

Het doel van Taakspel is dat onrustig en storend gedrag afneemt. Hierdoor kunnen onze leerlingen en de leerkracht efficiënter en taakgerichter werken. De juf geeft tijdens Taakspel complimenten en negeert ongewenst gedrag. Er ontstaat meer structuur in de klas: de nadruk ligt op het gewenste gedrag en de leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gedrag.

Materialenlijst sociaal/emotioneel ontwikkelingsgebied.

Groep 1 t/m 8

- Gevoelswereldspel (Peter Gerrichens en Marijke verstege)
- Kinderkwaliteitenspel (2x); draagt bij aan positief zelfbeeld.
- Een huis vol gevoelens en axen (leren probleemoplossend denken in een sociale context).
- Leefstijl (met verdeelkaartjes om kinderen zoveel mogelijk met anderen te laten werken).
- Energizers
- Materialen van "Grip op de groep".

Groep 1 /2

- Coöperatief leren binnen adaptief onderwijs
- Pictogrammen van Dagmar Stam
- Tijdwijzer van "Schatkist"
- Pictogrammen om stapsgewijs problemen op te lossen
- Afsprakenslang

Onderbouw

- Spring kikker spring; kinderen ontdekken welke gevoelens ze hebben in bepaalde situaties. (uitg Pica)
- Babbelspel; spelenderwijs inzicht krijgen in sociale vaardigheden.(vanaf groep 4).
- Pictogrammen voor conflictoplossing.
- Taakspel

Bovenbouw

- De coole kikker; kwartet spel ter bevordering van sociale vaardigheid).
- Kikker be cool (uitg Pica)
- Mister Smily
- Groene spelen (kopie van internet)
- Spiegel jezelf (cadeau van de dag van de leraar).
- Waaier conflictoplossing
- Taakspel

Afspraken met de pauze/buiten spelen.

- Kinderen gaan naar buiten als de bel gaat.
Kinderen luisteren naar de surveillanten die op dat moment buiten lopen.
Ongeacht welke leerkracht van welke school.
Afval wordt in de vuilnisbak gegooid.
Kinderen vragen aan de surveillant of hij/zij naar het toilet mag.
Voetballen op het mix-veldje.
Sneeuwballen gooien alleen op het grasveldje.
Kinderen gaan naar binnen als de bel gaat.
    - Materialen voor de kleuters:
      - Karren worden niet aan elkaar gebonden.
      - Materialen voor in de zandbak blijven bij de zandbak.
      - Geen materialen in het klimrek.
    - Kleuters spelen binnen de poort
    - Na de pauze worden de losse materialen mee naar binnen gebracht.
- Kinderen mogen zelf materialen mee naar school brengen. Het gaat in overleg met de leerkracht wat er op de speelplaats gebruikt mag worden.

Afspraken en protocollen

Om duidelijkheid te verschaffen zijn afspraken vastgelegd in protocollen. Voor een deel gelden deze protocollen voor alle basisscholen in Schijndel. Er is ook een gedeelte wat alleen van toepassing is voor basisschool de Vossenbergh.

Ieder kind is bij ons:

- uniek
- autonoom
- ontplooit zich langs een eigen ontwikkelingslijn
- heeft een eigen leerstijl

Onze leerkrachten:

- hebben vertrouwen in de competenties van de kinderen
- werken met respect en acceptatie van verschillen
- zorgen voor veiligheid
- bieden een uitdagende leeromgeving
- zorgen voor een goed aanbod, gebaseerd op de kerndoelen
- werken resultaatgericht

Kinderen mogen

- zelf ontdekken
- eigen leervragen stellen
- eigen keuzes maken
- op eigen tempo werken
- samenwerken

Gedragscode de Vossenbergh

Uitgangspunten

- Wij accepteren en respecteren elkaar.
- Wij onderschrijven het uitgangspunt dat mannen en vrouwen, jongens en meisjes gelijkwaardig zijn.
- Wij geven de ruimte aan persoonsgebonden of cultuurgebonden verschillen, mits deze niet in conflict komen met de algemene gedragsregels.
- Wij scheppen een klimaat waar kinderen en volwassenen zich veilig voelen.
- Wij bevorderen een klimaat waarin voor kinderen en volwassenen voorwaarden aanwezig zijn om een positief zelfbeeld te vormen.
- Er wordt veel aandacht besteed aan zelfredzaamheid en weerbaar gedrag.
- Op school zorgen we goed voor onze eigen materialen, die van een ander en van de school en zorgen we er samen voor dat de school er netjes en verzorgd uitziet.
- Van iedereen binnen de school wordt verwacht dat zij zich aan de vastgestelde gedragsregels houden.
- De gedragsregels komen regelmatig terug binnen teamvergaderingen en klassengesprekken.

Algemeen

Wij streven naar gelijkwaardigheid binnen de school wat inhoudt dat de volgende gedragingen niet worden getolereerd:

- Grappen met seksueel getinte, vernederende strekking naar anderen, zowel verbaal als non-verbaal.
- Seksueel getinte toespelingen of insinuaties direct of indirect. Wij bedoelen hier ook opmerkingen over of vragen naar uiterlijk en/of gedrag van een ander.
- Handtastelijkheden die als vernederend ervaren kunnen worden door een ander.
- Grof taalgebruik of schuttingtaal wordt in geen enkele situatie getolereerd, ook niet via internet.

Schoolse situaties

- Leerlingen worden niet alleen bij een leerkracht thuis uitgenodigd. Wanneer een groep leerlingen een leerkracht bezoekt gebeurt dit alleen met instemming van de ouders en met medeweten van de directeur.

Nablijven

- Wanneer leerlingen langer dan een kwartier moeten nablijven, worden ouders hiervan op de hoogte gesteld. Een leerkracht blijft nooit alleen op school met een kind.

Alleen met een leerling of leerlingen in een afgesloten ruimte

- Leerkrachten verblijven niet met een leerling en een afgesloten ruimte, zonder glas. De leerkracht moet met de leerling altijd goed te zien zijn door anderen.

Kleding

- Leerkrachten maken over kleding geen opmerkingen die kwetsend of als bewust prikkelend kunnen worden uitgelegd. Het dragen van een hoofddoek wordt toegestaan, maar niet tijdens de gymles als deze een gevaar op kan leveren.
- Ongelukjes: Indien er hulp geboden moet worden, wordt er rekening gehouden met de aanwezige mogelijkheden op school en de wensen van het kind. Er zijn op school altijd verschoningen aanwezig, maar als het kind vies(poepbroek) is worden ouders gebeld.

Lichaamscontact

- Als je iets uitlegt of voor moet doen, terwijl je naast de leerling staat, mag je je enigszins over het kind heen buigen. Bij jongere leerlingen, met name bij kleuters, komen met enige regelmaat situaties voor waarin er wel enig lichamelijk contact is en leerling/leerkracht heel dicht bij elkaar zijn. Ook bij motorische oefeningen of motorische leersituaties kan lichaamscontact noodzakelijk zijn. In deze situaties kan het binnen de context wenselijk zijn lichamelijk contact te hebben of heel dichtbij te staan. Hierbij geldt wel dat zij (=de leerkracht) de leerlingen niet onnodig en niet ongewenst aanraken.

Knuffelen en op schoot nemen

- Kinderen worden nooit tegen hun wil op schoot genomen. In de onderbouw kan het voorkomen dat kinderen op schoot genomen worden. Dit gebeurt alleen wanneer de kinderen dit zelf aangeven. In de bovenbouw gebeurt dit niet meer.

Vechtende leerlingen

- Als vechtende leerlingen uit elkaar moeten worden gehaald en het lukt niet met woorden, dan worden ze met minimale aanrakingen door een volwassene uit elkaar gehaald.

Controleverlies

- Soms kan het voorkomen dat een kind zijn/haar zelfbeheersing volledig verliest. Het kind dient dan tegen zichzelf in bescherming te worden genomen en in bedwang worden gehouden door middel van lichamelijk contact. Dit is soms ook nodig ter bescherming van medeleerlingen, van anderen en zichzelf en is om die reden toegestaan. Hier geldt dat er sprake is van strikt noodzakelijk contact.

Kinderen aanraken, aanhalen

- Een aai over de bol of een schouderklopje zijn goede pedagogische middelen. In het algemeen geldt hierbij: let erop of een kind hiervan gediend is.

Kinderen troosten en belonen

- Kinderen hebben het recht aan te geven wat zij wel en niet als prettig ervaren bij troosten en belonen. Lichamelijke aanraking kan bij het troosten heel goed zijn. Merk je dat een leerling dit niet wil, dan doe je dit niet. Spontane reacties blijven mogelijk, ook in de hogere groepen, waarbij de wensen van de kinderen altijd gerespecteerd moeten worden.

Kinderen zoenen

- Leerkrachten zoenen geen kinderen, noch vragen ze om een zoen. Bij een enkele bijzondere gelegenheid zoals bij feliciteren of afscheid nemen van een kind uit de eigen klas (verjaardag kind, diploma-uitreiking, enzovoorts) is het de leerkracht toegestaan een zoen te ontvangen en te geven indien een kind dat wenst en alleen in het bijzijn van anderen. Wanneer een leerling een leerkracht spontaan wil zoenen, hetgeen bij kleuters nog wel eens voortkomt, wordt dit toegelaten.

Leerlingen straffen

- Er worden geen lichamelijke straffen gegeven, ook geen lichte tikken of daadwerkelijk knijpen in een arm.

Gymnastieklessen

- In de groepen 1 en 2 worden, indien nodig, kinderen geholpen met aan- en uitkleden. Zij worden gestimuleerd om dit zelfstandig te doen. Vanaf groep 3 worden de kinderen niet meer geholpen, tenzij er iets bijzonders is.
- Vanaf groep 4 kleden jongens en meisjes zich gescheiden om en hebben een eigen kleedkamer. De leerkracht kleedt zich (indien nodig) in een eigen ruimte om. Als de leerkracht de kleedlokalen in loopt wordt zijn/haar komst duidelijk aangekondigd door te kloppen. Dit geldt ook voor de leerlingen.

- Hulpverlening en uitleg bij een bewegingsuitvoering wordt met inachtneming van het karakter van deze gedragscode gegeven. Dit geldt ook voor uitleg tijdens de gymles. Hierbij zijn aanrakingen soms nodig.

Ongelukken in de gymzaal, douche- of kleedruimte

- Lichamelijke aanrakingen zijn ter behandeling vaak noodzakelijk. Bij behandeling van een geblesseerde leerling zorgt de leerkracht ervoor dat er in principe een andere leerling of volwassene bij aanwezig is.

Eén op één- situaties in de gymzaal

- Leerkrachten proberen te voorkomen dat zij alleen met een individuele leerling in een gymzaal of bijruimte van de zaal zijn.

Betreden kleed-/doucheruimte door de leerkracht

- Leerkrachten betreden de kleed/douche ruimte als zij menen dat dit nodig is om de orde te bewaren. Bij het betreden van de kleedruimte wordt altijd even geklopt, zodat de komst is aangekondigd. De leerkracht kan altijd uit het oogpunt van "ordehandhaving" de kleed/douche ruimte betreden. De leerkracht waakt er voor dat hij/zij nooit alleen met een kind in een ruimte is. De leerkracht gedraagt zich in de douche/kleedruimte in de geest van deze gedragscode.

Douchen

- Na de gymles gaan alle kinderen van groep 3 tot en met 8 vanuit het oogpunt van hygiëne en opvoeding douchen.
- Bij het omkleden en het douchen zijn de kinderen vanaf groep 4 gescheiden.

Schoolreisje/schoolkamp

- Tijdens een schoolkamp gelden dezelfde gedragsregels als in de normale schoolsituatie.
- In zijn algemeenheid geldt ook voor de schoolreisjes en de kampen dat een één op één –situatie zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het slapen

- Jongens en meisjes slapen vanaf groep 6 gescheiden.
- De begeleiding slaapt in een aparte ruimte, maar in incidentele gevallen kan het met het oog op orde noodzakelijk zijn dat de leiding slaapt in de slaapzaal van de groep, waarvoor hij/zij verantwoordelijk is.

Internet

- Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs om informatie te zoeken.
- De software van verschillende methodes zijn goede aanvullingen op het lesaanbod.
- De kinderen kunnen op onze school gebruik maken van internet. Het internet van onze school is beveiligd. Alle kind onvriendelijke sites zijn geblokkeerd. De kinderen hebben geen e-mailadres.
- Er zijn met de kinderen afspraken gemaakt dat zij nooit persoonlijke informatie door mogen geven op internet.
- De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site terecht komen.
- Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.
- Foto's van de kinderen worden alleen op de site geplaatst als ouders daar schriftelijke toestemming voor hebben gegeven. Dit wordt ouders gevraagd tijdens de inschrijving, maar zij kunnen hier te allen tijde op terug komen.
- Wij plaatsen op de site geen foto's waar een kind alleen en helemaal op staat om te voorkomen dat de foto's van de site worden gehaald en voor andere doeleinden worden gebruikt.

Richtlijnen

- Bij zaken die niet in dit document worden genoemd beslist de directie. Dit gebeurt zoveel mogelijk na overleg met het team of met het bestuur.
- Deze gedragsregels dienen als richtlijnen gehanteerd te worden.

Pestprotocol van bs. De Vossenbergh, Schijndel

Pesten op school. Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Een eventueel pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Wat is pesten?

Paul Baar van de universiteit van Utrecht is gepromoveerd op het thema pesten. (Peer aggression and victimization in Dutch sports clubs and primary schools of 9 tot 13 year-old students)

Hij hanteert 5 criteria:

- Het gedrag vindt herhaaldelijk plaats
- Het gedrag vindt langdurig plaats
- Er is sprake van het toebrengen van schade
- Er is opzet in het spel
- En de belangrijkste: de betrokkenen leven in een ongelijke machtsrelatie ten opzichte van elkaar. Dus: het kind is niet in staat om zichzelf te verdedigen, waardoor het pesten zich onderscheidt van plagen. Bij plagen is meer sprake van tweerichtingsverkeer.

Doel van dit pestprotocol:

Alle kinderen hebben het recht zich in hun basisschoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol. Hoe willen wij met het pestprobleem omgaan?

- Op school gebruiken we wekelijks de sociale vaardigheidsmethode "Leefstijl".
Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies, etc. komen hierin aan de orde.

- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- ❖ altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- ❖ zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- ❖ een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- ❖ briefjes doorgeven
- ❖ beledigen
- ❖ opmerkingen maken over kleding
- ❖ isoleren
- ❖ buiten school opwachten, slaan of schoppen
- ❖ op weg naar huis achterna rijden
- ❖ naar het huis van het slachtoffer gaan
- ❖ bezittingen afpakken
- ❖ schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

je mag niet klikken, maar .....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie.

Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is

bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Regels die gelden in alle groepen:

1. Doe niet iets bij een ander kind wat je zelf ook niet prettig zou vinden.
2. Kom niet aan de ander als de ander dat niet wil.
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.
4. Als je kwaad bent ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of juf.
5. Niet zomaar klikken. Wel aan de meneer of juf vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
6. Vertel de meneer of juf wanneer je zelf of iemand anders wordt gepest.
7. Blijft de pester doorgaan dan aan de meneer of juf vertellen.
Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten.
8. Word je gepest praat er dan thuis ook over. Je moet het niet geheim houden.
9. Uitslachten, roddelen, dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
10. Niet aan de spullen van een ander zitten.
11. Luisteren naar elkaar.
12. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen.
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen. Zij zijn welkom op onze school.
14. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten, is beslist niet toegestaan.
15. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook vergeven en vergeten.

Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Suggesties:

- Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde regels, in overleg
- Die aanvulling wordt opgesteld door en met de groep. Dit zijn de zgn. groepsregels.
- Zowel de schoolregels als de groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Stap 1: Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2: Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt, (in feite het

onderspit delft en verliezer of zondebok wordt), heeft deze het recht het probleem aan de meneer of juf voor te leggen.

Stap 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4: Bij herhaalde ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester in het journaal genoteerd. Bij iedere melding in het journaal omschrijft de leerkracht "de toedracht". Bij een derde melding in het journaal worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie/pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) en vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in uit 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn /haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn/haar gedrag:

FASE 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de journaals en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school.

FASE 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- ⇒ Medeleven tonen en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- ⇒ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij / zij doet voor, tijdens en na het pesten.
- ⇒ Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- ⇒ Zoeken en oefenen van een andere reactie; bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- ⇒ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- ⇒ Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- ⇒ Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders / beter opstelt.
- ⇒ Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- ⇒ Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of "ik zal het de pesters wel eens even gaan vertellen". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester:

- ⇒ Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken / pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- ⇒ Laten inzien wat het effect van zijn / haar gedrag is voor de gepeste.
- ⇒ Excuses aan laten bieden.
- ⇒ In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- ⇒ Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt.
- ⇒ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren.
- ⇒ Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- ⇒ Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

⇒ Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

Adviezen aan de ouders van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open; blijf in gesprek met uw kind.
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e. Stimuleer eventueel uw kind tot het lid worden van een (sport)vereniging.
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus.
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind.
- f. Stimuleer eventueel uw kind tot het lid worden van een (sport)vereniging.
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Afspraken mobiele telefoons Basisschool De Vossenbergh, Schijndel

Bij ons op school zijn we ons bewust van de toenemende mate waarin kinderen en personeel gebruik maken van mobiele telefoons. Omdat de moderne telefoons meer functies hebben dan alleen telefoneren, vinden wij het belangrijk om afspraken te maken, zodat

- Het gebruik van de telefoon de rust en veiligheid binnen de school en op het buitenterrein rondom school gewaarborgd blijft.
- Er geen misbruik wordt gemaakt van de mogelijkheden van de telefoon onder schooltijd.

De Vossenbergh wil een prettige en veilige omgeving zijn voor kinderen en personeel.

Doel

De afspraken zijn er op gericht om het meenemen van mobiele telefoons te ontmoedigen. De primaire functie van een mobiele telefoon kunnen wij in noodzakelijke gevallen ook bieden met de schooltelefoon. Wij kunnen ons echter voorstellen dat er situaties zijn waarbij ouders/verzorgers het fijn vinden als hun kind tijdens het verkeer van en naar school gebruik kan maken van de mobiele telefoon. Wij vinden het belangrijk om hiertoe de mogelijkheid te bieden en voor al het overige gebruik van mobiele telefoons de regels en de grenzen af te bakenen.

Definitie mobiele telefoons

Onder mobiele telefoons wordt verstaan: alle apparatuur waarmee spraak- en datacommunicatie mogelijk is, maar ook alle apparatuur waarmee beeld en/of geluid weergegeven en/of opgenomen kan worden. Bijvoorbeeld, MP3-spelers, MP4-spelers, spelcomputers, (video)camera's e.d.

Afspraken gebruik mobiele telefoons op en rondom school

- Ouders kunnen altijd via het vaste telefoonnummer van school hun kinderen bereiken dan wel een bericht doorgeven. Leerlingen mogen altijd van de telefoon op school gebruik maken om voor dringende zaken ouders/verzorgers te bellen.
- Als een kind een telefoon meeneemt dan gebeurt op eigen risico. Wanneer de telefoon kapot gaat, gestolen wordt, kwijt raakt etc. is de school niet aansprakelijk. Een telefoon meenemen betekent ook zelf de verantwoordelijkheid ervoor dragen. Leerlingen houden de mobiele telefoon dus zelf bij maar zorgen dat deze niet zichtbaar is.

- Leerlingen die een mobiele telefoon bij zich hebben, moeten deze bij het betreden van het schoolplein uitzetten. Tijdens de pauzes, overblijven, gymles moeten de telefoons uitblijven. Als er een leerling zich hier niet aan houdt, moet hij/zij de telefoon tijdelijk inleveren. De telefoon mag weer aan buiten het schoolplein.
- Het is niet toegestaan om zonder toestemming binnen of buiten de school beeld- en/of geluidsopnames te maken. Dit geldt van een half uur voor aanvang van schooltijd tot een half uur na einde schooltijd. Dit geldt ook tijdens activiteiten die onder schooltijd maar buiten ons eigen schoolgebouw plaatsvinden.
- Leerlingen mogen geen mobiele telefoon meenemen op schoolreizen en kampen. (Begeleiding zorgt dan altijd voor bereikbaarheid)
- Leerkrachten en stagiaires mogen hun mobiele telefoons meenemen naar school.
- Als het voor een leerkracht of stagiaire, door omstandigheden zéér dringend gewenst is om ook tijdens lesgevende uren mobiel bereikbaar te zijn, wordt altijd de ringtone uitgezet en staat de telefoon 'op stil'. Tevens worden de leerlingen van de groep van deze uitzondering op de hoogte gebracht.
- Leerkrachten en stagiaires nemen op eigen risico een mobiele telefoon mee naar school. Wanneer de telefoon stuk gaat, gestolen wordt etc. is de school niet aansprakelijk.

Misbruik

Het in deze paragraaf beschreven misbruik en de gevolgen daarvan is van toepassing wanneer misbruik van de mobiele telefoon in de privésfeer direct ingrijpt in het schoolgebeuren en de veilige plek van een kind of kinderen in de school in gevaar brengt.

Onder misbruik wordt in elk geval verstaan:

- het zonder toestemming maken van opnamen (foto's, filmpjes, geluid)
- het zonder toestemming op internet plaatsen en/of op andere wijze verspreiden van foto's en/of filmpjes
- ongewenste sms'jes, Whats App-berichten, etc.
- ongewenst gebruik van social media
- ongewenst bellen
- bedreigingen

Bij constatering van misbruik zoals hierboven beschreven wordt de mobiele telefoon in beslag genomen. Dit in verband met de bewijslast die op het toestel

aanwezig kan zijn. (bij andere overtredingen dan het genoemde misbruik nemen wij geen toestellen in beslag) Pas na een gesprek met de ouders wordt de telefoon aan de ouders teruggegeven. De schooldirectie kan besluiten tot schorsing van het kind in geval van misbruik.

Bij strafbare feiten, zoals schending van de privacy en ander ernstig misbruik wordt te allen tijde melding bij de politie en/of aangifte gedaan.

Leerlingen die slachtoffer zijn van misbruik via de mobiele telefoon kunnen in eerste instantie altijd terecht bij de groepsleerkracht.

Foto's of films maken door derden.

Er moet aan de directeur toestemming gevraagd worden om foto's of films te maken.

Ouders of anderen mogen op school foto's maken tijdens kerstviering, carnavalsviering, Sinterklaasbijeenkomst, optredens ed.

Het is niet toegestaan om foto's of films te maken tijdens de lessen of op de leerpleinen.

Gedragprotocol binnen Skopos.

Gedragcode bestemd voor: Leerkrachten en gastdocenten, leerlingen, ouders/verzorgers en andere volwassenen*

*Als in dit protocol wordt gesproken over personen dan hebben we het over bovenstaande mensen. Daar waar in de verdere tekst wordt gesproken van "personeel" of "medewerkers" zal hieronder verstaan: alle medewerkers van SKOPOS en personen die onder verantwoordelijkheid van de school activiteiten uitvoeren met of ten behoeve van leerlingen.

A. INLEIDING

Enkele kernwaarden die SKOPOS in haar beleidsplannen heeft geformuleerd zijn: respect en tolerantie, veiligheid en geborgenheid, betrokkenheid, solidariteit en samenwerking. Die kernwaarden worden zichtbaar in het dagelijks gedrag tussen mensen. De dagelijkse realiteit laat zien dat dat niet altijd zomaar vanzelfsprekend is. We constateren dat scholen te maken krijgen met nieuwe gedrags- en leerproblemen en grensoverschrijdend gedrag van kinderen. Leerkrachten en ouders lopen tegen grenzen aan en gaan er soms overheen. Men ervaart deze ontwikkeling als trendmatig toenemend, zowel in aantal als in heftigheid. De grenzen aan gedrag worden bereikt in situaties waarin kinderen een bedreiging vormen voor zichzelf of voor anderen, als de vertrouwensrelatie tussen ouders en school diepgaand verstoord is, als de problematiek de mogelijkheden van de leerkracht overstijgt. Mogelijke gevolgen hiervan zijn: men voelt zich fysiek dan wel psychisch onveilig of het is daadwerkelijk ook zo, en/of

de ontwikkelingsmogelijkheden van personen worden geblokkeerd, en/of het handelen van de leerkracht wordt zozeer bemoeilijkt dat deze het belang van de groep c.q. individuen in de groep niet meer kan dienen.

Alle scholen van SKOPOS beschikken over een klachtenregeling welke onder andere aangeeft hoe er met name door ouders/verzorgers gehandeld kan worden als zij een klacht hebben over de handelwijze van de school of van de leerkracht. Indien er sprake is van een klacht op het gebied van seksuele intimidatie en machtsmisbruik zijn de scholen aangesloten bij de GGD – Hart van Brabant. Om duidelijkheid te scheppen in wat de scholen nu wel of juist niet dienen te accepteren in het gedrag van het personeel, de leerlingen en de ouders/verzorgers, is het nodig om gedragsregels te hebben. Deze moeten aan iedereen duidelijkheid verschaffen over wat door de scholen als respectvol en als wenselijk wordt gezien en aan welke regels een ieder zich dient te conformeren. Door bijzondere omstandigheden kan het mogelijk zijn, dat een school of medewerker zich niet aan een afspraak uit de gedragscode kan houden. Deze bijzondere omstandigheid zal in een voorkomend geval dan wel aantoonbaar moeten zijn.

B. DOEL VAN DE GEDRAGSREGELS / GEDRAGSCODE

1. Als iedereen weet wat wel en wat niet mag, dan kun je beter voorkomen dat er misverstanden of problemen ontstaan.
2. Een gedragscode levert een bijdrage aan het scheppen van een schoolklimaat waarin iedereen zich prettig en veilig kan voelen.

3. Als iemand zich niet volgens de afgesproken regels gedraagt, dan kan daar gemakkelijker iemand op worden aangesproken.
4. Als er daadwerkelijk een klacht wordt ingediend, dan kan de klachtencommissie deze regels ook betrekken in haar onderzoek naar de klacht.
5. De scholen maken door middel van gedragsregels naar buiten toe duidelijk hoe er met alle betrokkenen dient te worden omgegaan.
6. Een kader bieden aan de scholen van SKOPOS waarbinnen de school desgewenst ruimte kan benutten voor specifieke invulling en formulering van gedragsafspraken, sancties en beloning.

C. WAT MOET VOORKOMEN WORDEN?

Gedragsregels worden vastgesteld om duidelijkheid te scheppen in wat wel en wat niet als acceptabel gedrag wordt opgevat. Een gevoel van veiligheid en welzijn zal hierdoor bevorderd moeten worden. Deze gedragscode mag er *niet* toe leiden dat de spontane omgang met elkaar er door verstoord wordt of dat er wantrouwen naar de ander ontstaat. Alle medewerkers moeten zonder gevoel van valse verdachtmaking hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Het hebben van gedragsregels houdt niet in, dat gedrag wat niet in regels is vastgelegd automatisch wel toelaatbaar is.

D. PROCEDURE

Bij overtreding van dit gedragsprotocol hanteren we de volgende procedure:

1. in relatie leerkracht/leerling:

- o de leerkracht deelt dit direct mee aan de schoolleiding en/of algemeen directeur; ook de ouders/verzorgers van de betrokken leerling worden meteen geïnformeerd.
- o de leerling kan dit melden bij een personeelslid en/of de contactpersoon.

2. in relatie leerling/leerkracht

- o medewerkers die geconfronteerd worden met een overtreding, maken hiervan melding bij de directeur en de ouders
- o eventueel kan tot schorsing en/of verwijdering van de betrokken leerling worden besloten.(zie WPO artikel 40)

3. in relatie volwassene/volwassene:

- o de betrokkene maakt hiervan melding bij de directeur van de school; in geval van overtreding t.o.v. de directeur zal hierover contact zijn met de algemeen directeur.
- o de algemeen directeur kan besluiten de betreffende persoon de toegang tot de school te ontzeggen

4. in relatie leerling/leerling:

- o de betrokken collega's worden op de hoogte gebracht
- o met de betrokken leerlingen worden zo spoedig mogelijk gesprekken gevoerd
- o de ouders/verzorgers worden indien nodig geïnformeerd
- o bij een herhaling worden de ouders/verzorgers uitgenodigd voor een gesprek op school en zal in overleg naar een oplossing worden gezocht

Daar waar het bevoegd gezag hiertoe gerechtigd is, kan altijd worden besloten tot aangifte van een delict bij de politie. In geval van valse aangifte of valse beschuldiging van een ouder jegens een school dan wel medewerker zal het bestuur hiertegen actie ondernemen en indien mogelijk daarvan aangifte bij de politie doen. Bij overtreding van dit gedragsprotocol door personeel kan het bevoegd gezag besluiten tot het nemen van disciplinaire maatregelen. (zie CAO art. 3.17) In zaken waarin dit reglement niet voorziet, beslist het bevoegd gezag.

E. OP WELKE TERREINEN WORDEN ER REGELS VASTGELEGD?

Er is voor gekozen om een aantal algemene afspraken vast te stellen. Er zijn dan minder regels nodig. Algemene regels zijn echter niet duidelijk. Een regel als "Je moet een ander niet lastig vallen", zal door iedereen weer anders worden uitgelegd. We hebben geprobeerd duidelijk te zijn in wat we wel en wat we niet wensen dat er gebeurt. Achtereenvolgens worden gedragsregels vermeld voor de terreinen:

- 1. seksuele intimidatie en seksueel misbruik**
- 2. racisme en discriminatie**
- 3. lichamelijk geweld**
- 4. pesten**
- 5. kleding**
- 6. gebruik internet en website**

1. SEKSUELE INTIMIDATIE EN SEKSUEEL MISBRUIK:

Onderstaande gedragsregels beogen preventie ter voorkoming van het ongewenste gedrag. Vooraf: 1. bij vermoedens van seksueel machtsmisbruik van kinderen door volwassenen dient direct contact opgenomen te worden met de contactpersoon van de school die vervolgens contact op neemt met de vertrouwenspersoon van de GGD. 2. Bij vermoeden van zedenmisdrijf geldt de wettelijke verplichting van onmiddellijke meldplicht aan het bevoegd gezag (=algemeen directeur).

a. schoolcultuur/pedagogisch klimaat:

personen onthouden zich van seksistisch taalgebruik en seksueel getinte toespelingen.

seksueel getinte gedragingen worden van niemand geaccepteerd.

b. één op één contacten leerkrachten/leerlingen:

Leerlingen worden *niet langer* dan een half uur alleen in de klas (of in een ruimte waarin kinderen met een leerkracht werken) gehouden. Bij uitzonderingen op deze regel worden de ouders/verzorgers *direct* op de hoogte gebracht.

Wanneer kinderen moeten nablijven en de leerkracht zich alleen met een leerling in het lokaal bevindt, blijft de deur van het lokaal of ruimte open of wordt er voor gezorgd dat iemand binnen kan kijken of binnen kan lopen.

Leerlingen worden niet bij de leerkracht thuis uitgenodigd of ontvangen. Gebeurt dit om bijzondere redenen wel, dan betreft het *altijd* meerdere leerlingen tegelijk en zijn de ouders/verzorgers *vooraf* op de hoogte gebracht.

c. troosten en belonen in de schoolsituatie:

Fysiek contact van een volwassene met een kind neemt op basis van pedagogische redenen af, naarmate het kind ouder wordt. Bijvoorbeeld het op schoot nemen van een kleuter is oké, maar dit kan in het algemeen niet meer bij een kind van groep 6.

Leerlingen hebben *altijd* het recht aan te geven dat ze iets niet prettig vinden. Dit laatste moet de kinderen wel geleerd worden.

d. aan-, uit- en omkleden:

In de onderbouw komt het regelmatig voor dat er geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, bijvoorbeeld bij het naar het toilet gaan. Deze hulp behoort tot de normale taken van de groepsleerkracht. In de bovenbouw gebeurt dit niet meer.

Bij calamiteiten dan wel gerechtvaardigde vermoedens van calamiteiten als vechtpartijen tussen leerlingen, ongevallen of plotseling ziek worden, betreedt de leerkracht het kleedlokaal. Dit geldt ook voor de doucheruimte. De leerkracht houdt ook dan rekening met het schaamtegevoel van leerlingen. Ook bij structurele situaties, waarbij toezicht nodig is en waarvan de directie dit kenbaar gemaakt heeft aan de ouders kan de leerkracht het andere kleedlokaal betreden.

e. schoolkamp en schoolreis:

Tijdens de schoolkampen gelden dezelfde gedragsregels als in de schoolsituatie. Tijdens het schoolkamp slapen jongens en meisjes (indien mogelijk) in aparte ruimten

Bij calamiteiten en de daaruit voortvloeiende noodzakelijke aanwezigheid van meerdere volwassenen is het een ieder toegestaan een slaapzaal te betreden.

Bij het gebruik van kleed- en doucheruimten tijdens schoolreis of schoolkamp is het vermelde onder punt d. van toepassing.

2. RACISME EN DISCRIMINATIE:

We leven in een multiculturele samenleving. Naast de gewoonten en gebruiken vanuit de Nederlandse samenleving, ervaren we ook de eigen aard en (levens)overtuiging van andere groepen. Vaak is ook de schoolbevolking multicultureel. Dat vraagt van *allen* die bij onze scholen betrokken zijn extra aandacht en inzet voor een goed pedagogisch en werkklimaat. We verwachten daarbij het volgende gedrag:

De medewerker behandelt alle leerlingen en ouders/verzorgers gelijkwaardig.

De medewerker gebruikt geen racistische of discriminerende taal.

De medewerker laat zich niet in negatieve zin uit over de godsdienstige overtuiging van leerlingen en hun ouders/verzorgers.

Medewerkers zien er op toe dat er in school geen racistische of discriminerende uitingen voorkomen.

Leerlingen worden gestimuleerd onderlinge uitingen van racisme of discriminatie bij de leerkracht te melden.

3. LICHAAMELIJK GEWELD

Machtsmiddelen, zoals slaan met handen of voorwerpen worden door leerlingen ervaren als aantasting van hun lichamelijke integriteit. Het is buitengewoon slecht voorbeeldgedrag en dient te allen tijde vermeden te worden. Binnen de

schoolpoorten wordt geen enkele vorm van lichamelijk geweld, zowel door volwassenen als door kinderen, toegestaan. Wij accepteren onder geen beding fysieke agressie tussen of naar personen. Zolang een correcte houding niet realiseerbaar is, onthouden we ons van pogingen om een gesprek aan te gaan. Zowel voor het buitenterrein als het schoolgebouw geldt voor iedereen een **wapenverbod**. Onder wapens worden ook verstaan: (kleine) messen, slagwapen, nepwapens en dergelijke. Alle wapens zullen in beslag genomen worden en bij de politie worden ingeleverd. Bij constatering van wapenbezit zal bij volwassenen de politie gewaarschuwd worden. Als het leerlingen betreft worden de ouders/verzorgers gewaarschuwd over de geconstateerde overtreding. Bij een tweede overtreding wordt ook bij leerlingen de politie ingeschakeld. Bij het gebruik van wapens zal altijd aangifte volgen bij de politie.

Conflictsituatie Lichamelijk ingrijpen doen we in uiterste noodzaak, alleen als een leerling voor zichzelf of voor zijn omgeving een gevaar vormt. Een fysieke aanpak bestaat uit bewuste lichamelijke handelingen, dus niet uit handelingen die uitgelegd kunnen worden als agressie. Het doel is de leerling en zijn omgeving te beschermen, veiligheid te bieden.

VERBAAL / NON-VERBAAL GEWELD

Het streven naar gelijkwaardigheid binnen de school houdt in dat verbale en non-verbale intimidatie niet wordt getolereerd.

5. PESTEN

Pesten is voor scholen een ingewikkeld probleem. Het vereist een serieuze aanpak van de school. Van groot belang hierbij is dat alle betrokkenen, leerkrachten, ouders/verzorgers en leerlingen, pesten als een bedreiging zien en bereid zijn het te voorkomen of te bestrijden. In verband met de vereiste duidelijkheid over wat onder pesten verstaan wordt, verwijzen we naar het pestprotocol. Op elke school is een pestprotocol aanwezig, waarin ook vermeld wordt hoe te handelen bij pestgedrag.

6. KLEDING

Hoe een medewerker of leerling zich kleedt is in principe een zaak van betrokkene zelf. Onderscheid in de benadering van medewerkers of leerlingen welke te maken heeft met de kleding wordt dan ook afgewezen. Anderzijds moet de kleding, dan wel de wijze waarop iemand zich kleedt de vereiste sociale contacten goed mogelijk maken passend zijn in de context van een leef/werksituatie niet leiden tot gevaarlijke (werk)omstandigheden voor betrokkene zelf of voor anderen

Bovenstaande leidt tot de vaststelling van de volgende afspraken:

1. Tijdens gymlessen en andere sportactiviteiten mag geen (sport)kleding gedragen worden waaraan zich scherpe elementen bevinden (bv. riemen met gespen)
2. Sieraden (armbanden, halskettingen, horloges) leveren bij bepaalde gymoefeningen gevaar op. Deze sieraden worden tijdelijk afgedaan.
3. Het dragen van petten, hoofddoeken en andere hoofddekseis is tijdens gymoefeningen verboden. Het dragen van een hoofddekseis door leerlingen met een Islamitische geloofsovertuiging is alleen dan toegestaan wanneer het

hoofddeksel géén verbinding om de hals heeft en ook geen loshangende delen heeft.

4. Medewerkers en leerlingen van de scholen dragen tijdens hun aanwezigheid op de scholen voor de gelegenheid gepaste kleding. De directie geeft aan wat gepast is.

5. Het is medewerkers en leerlingen niet toegestaan tijdens hun aanwezigheid op de school gezichtsbedekkende kleding te dragen.

7. GEBRUIK INTERNET EN WEBSITE:

Afspraken met de leerkrachten.

Internet wordt gebruikt voor opbouwende educatieve doeleinden.

Zoekmachines die wij kinderen willen laten gebruiken worden eerst door de leerkracht bekeken.

Er worden geen sites bekeken die niet aan onze fatsoensnormen voldoen.

Er wordt aan de kinderen uitgelegd, waarom zij bepaalde sites wel of niet mogen bekijken.

De leerkracht draagt zorg voor een omgeving waarin kinderen open kunnen vertellen wanneer zij op een ongewenste, onbedoelde site komen. Het is meestal immers niet hun schuld.

Regels en wetten met betrekking tot copyright worden in acht genomen.

Informatie die terug te voeren is op leerlingen mag niet op het openbare deel van het net terechtkomen.

Namen in combinatie met foto's van kinderen worden niet op het net gepubliceerd. In voorkomende gevallen alleen met toestemming van de ouders. Ook voor het publiceren van individuele foto's wordt eerst toestemming gevraagd.

Voor e-mail geldt ook het briefgeheim, maar op grond van hun pedagogische verantwoordelijkheid mogen de leerkrachten e-mail van leerlingen bekijken.

Tips voor ouders die kunnen bijdragen aan veilig internet gebruik.

Surf samen met je kind. Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar.

Maak duidelijke afspraken over het internetgebruik en de tijdsduur die het kind achter de computer mag doorbrengen.

Houd goed zicht op de computer en plaats deze, indien mogelijk, op een centrale plaats in huis.

Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.

Bekijk regelmatig de geschiedenis van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind.

Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.

Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld e-mails, spam en nog veel meer.

Laat weten, vooral bij vervelende ervaringen, er altijd te zijn voor uw kind.

Bijlage: INTERNETPROTOCOL

Onderwijskundig uitgangspunt. Internet is een informatiemedium en leerlingen moeten daar mee leren omgaan. De strategie is begeleidend confronteren. Internet is een afspiegeling van de maatschappij. Kinderen moeten leren wat goed is en wat niet, wat kan en wat niet kan. Begeleidend confronteren is leren omgaan met internet zoals het zich dagelijks aan ons voordoet. Begeleiden doen we stapje voor stapje en we bespreken de ins en outs ervan. We benaderen internet zoals we ook kinderen leren omgaan met verkeer of de televisie. **Internet op school** De kinderen van onze school kunnen gebruik maken van Internet. Wij hebben ervoor gekozen de kinderen vanaf groep 5 die mogelijkheid te bieden. Wij maken hiervoor gebruik van Kennisnet. Kennisnet heeft een eigen Nederlandstalige zoekmachine die kinderen in principe leidt naar Nederlandstalige sites die geselecteerd zijn, waardoor zaken als racistische uitingen en pornografie niet zomaar benaderd kunnen worden. Kinderen kunnen echter ook andere zoekmachines gebruiken.

Waarom Internet? Kinderen maken gebruik van internet ter verrijking van het onderwijs: om informatie te zoeken, contacten te leggen met leerlingen van andere scholen en deskundigen te kunnen raadplegen. De software die in ontwikkeling is, verwijst meer en meer naar internetsites voor aanvullend, actueel of alternatief materiaal. Internetactiviteiten worden hiermee steeds meer onderdeel van methodes en leergangen. De software bij methodes kan in de toekomst door kinderen ook via internet benaderd worden. **Afspraken** Samen met de kinderen en de leerkrachten maken wij een aantal afspraken.

Gedragsafspraken met de kinderen:

Spreek van tevoren met je leraar af wat je op internet wilt gaan doen.

Je toegangscode is alleen van jou, vertel het dus aan niemand. Want voor je 't weet kent de hele wereld het, ook mensen van wie je het niet zou willen.

Je mag alleen de voornaam gebruiken. Geef nooit persoonlijke informatie door op Internet, zoals namen, adressen en telefoonnummers.

Vertel het je leraar meteen als je informatie tegenkomt waardoor je je niet prettig voelt of waarvan je weet dat dat niet hoort. Houd je je aan de afspraken, dan is het niet jouw schuld dat je zulke informatie tegenkomt.

Leg nooit verdere contacten met iemand zonder toestemming van je leraar.

Verstuur bij e-mail berichten nooit foto's van jezelf of van anderen zonder toestemming van je leraar.

Beantwoord nooit e-mail waarbij je je niet prettig voelt of waar dingen in staan waarvan je weet dat dat niet hoort. Het is niet jouw schuld dat je zulke berichten krijgt.

Verstuur ook zelf nooit e-mail waarin dingen staan die niet horen.

De printer mag alleen met toestemming gebruikt worden.

Chatten is op school niet toegestaan. Discussiëren op het intranet kan wel.

Bestanden van Internet naar mijn eigen computer halen heet downloaden. Op vragen om te "downloaden" is het antwoord in principe nee. Je mag alleen bestanden downloaden als de leraar opdracht of toestemming geeft.

Wanneer iemand zich niet aan deze regels houdt, wordt het e-mailadres uitgeschakeld of wordt een internetverbod opgelegd.

DEEL 1 KINDEREN EN OUDERS

Eigentijds?

SKOPOS zet in op partnerschap met ouders. Dit vinden wij erg belangrijk. We hebben tenslotte een gezamenlijk belang: De ontwikkeling van het kind. Het kind is gemiddeld 5 uur per dag in de klas en we willen graag laten zien hoe ons onderwijs eruit ziet. Voor veel ouders is het prettig als de informatie gemakkelijk en tijdig naar hen toekomt. Ook is actualiteit in toenemende mate een vereiste. SKOPOS heeft gekozen om verschillende social media te gebruiken die voldoen aan de eisen van de huidige tijd.

Onze eisen zijn:

- Aansluiten bij wat de maatschappij gebruikt.
- Gebruiksvriendelijk voor ouder en leerkracht.
- Mogelijkheid tot snel en gemakkelijk "heen en weer" te kunnen communiceren.
- We gebruiken het alleen voor zakelijke informatie.

Het eerste punt geeft dus ook aan dat je regelmatig de wijze van communiceren evalueert en bij een maatschappelijke verandering bekijkt hoe aan te sluiten. Welke mogelijkheden zijn er zoal:

Schoolwebsite: met als doel statische informatie die ze jaarlijks/maandelijks/wekelijks plaatsen. Door het jaar heen kleine wijzigingen en aanvullingen. De website is de stabiele factor binnen de informatievoorziening. Er kan rustig naar gekeken worden. De teksten kunnen lang en kort zijn, op ouder- of kindniveau.

Digitale nieuwsbrief: via de website kunnen ouders en belangstellenden deze brieven openen. De ouders krijgen een link van deze nieuwsbrief in hun mailbox of krijgen de

nieuwsbrief rechtstreeks in de mailbox toegestuurd .

Twitter: ouders en belangstellende kunnen deze twitteraccount “volgen”.

Facebook: Er wordt een schoolpagina aangemaakt en er zijn mogelijkheden om groepspagina's aan te maken. Op deze pagina's kun je actuele informatie plaatsen meestal op dezelfde dag dat het nieuws zich afspeelde. In principe werkt deze informatievoorzieners wat ons betreft één kant op. Er kunnen echter uitzonderingen gemaakt worden. Een reactie blijft echter altijd zakelijk.

Berichtenapp:

Vorm van snel berichten doorgeven aan belanghebbende groep, eventueel voorzien van foto o.i.d. Middels formulieren ook mogelijkheid om ziekmeldingen e.d. te doen. Kan individueel, groeps- of schoolbreed.

You tube:

Youtube is een (video-)website waar iedereen zelf filmpjes kan uploaden. Deze filmpjes zijn binnen enkele minuten openbaar en kan door iedereen worden bekeken.

Onderhoud.

De leerkrachten en/of directie/ict'er van de scholen onderhouden de bovenstaande media. Omdat hun primaire taak is onderwijs geven aan de leerlingen op onze school is het voor de school heel belangrijk dat alle media zeer gemakkelijk zijn in het gebruik.

Wat plaatsen we?

We willen ons onderwijs laten zien. Dit wil zeggen dat je kunt beschrijven wat er bijvoorbeeld in een groep is gedaan in de lessen van die dag. Dat je foto's plaatst van reguliere lessen en van bijzondere lessen en vieringen. Je plaatst huiswerkopdrachten zodat ouders kunnen inzien wat de taak is geweest die de leerling mee naar huis heeft gekregen. Je maakt filmpjes van ons onderwijs.

Overgangsfase.

Waar we ons zeer bewust van moeten zijn, is dat er een behoorlijk lange overgangsfase is. Dat wil zeggen dat we mensen op geen enkele manier vanwege financiële redenen mogen stimuleren om beter of meer op de tijd toegespitst communicatiemateriaal aan te schaffen. Dus zal alles wat we communiceren op alle platforms te zien moeten zijn. Dit kan via slimme berichtgeving.

Integer en met goede smaak.

We hebben vooraf gesproken over hoe we omgaan met de privacy van leerlingen en daarnaast ook het inzicht dat we ouders willen gunnen. Dit is altijd een afweging. Wanneer ouders hun kind aanmelden wordt hen in het

aanmeldingsgesprek verteld over onze manier van communicatie [via een bijlage bij het inschrijfformulier].

Wat vertellen we als SKOPOS scholen?

- Er zijn één of meerder beheerders [keuze aan de scholen] die de social media beheren.
- We plaatsen geen individuele portretfoto's van kinderen op onze media.
- We plaatsen foto's van groepjes kinderen.
- We zetten nooit achternamen op onze media.
- We willen zoveel mogelijk inhoudelijk communiceren. We gebruiken "goede smaak" bij het selecteren van beelden en teksten.
- Wij reageren professioneel en zakelijk op reacties van ouders. Ook negatieve reacties nemen we daarin mee en gaan graag het verdere gesprek aan met die persoon buiten facebook om.
- We behouden het recht om ongepaste reacties (bijvoorbeeld ongepast taalgebruik) te verwijderen en letten extra op taal en spelling.
- Wij verzoeken de ouders en de leerlingen om op gepaste wijze om te gaan met social media in relatie tot de school.
- Ook verzoeken wij de ouders om geen foto's en filmpjes gemaakt op school of van andere schoolactiviteiten op social media te plaatsen. Het betreft dan foto's en filmpjes waar andere kinderen, ouders op leerkrachten op staan.
- Ons uitgangspunt is een wederzijds vertrouwen tussen ouders en school op dit gebied.

Ouders geven bij aanmelding op school duidelijk aan o.a. middels handtekening dat zij goedkeuren dat er foto's van hun kind(eren) op de verschillende media te zien zijn. Dit wordt binnen de school jaarlijks doorgegeven en nagekeken. Zie laatste pagina.

MEDIAWIJSHEID@OPVOEDING

informatie voor ouders

Websites

www.mediaopvoeding.nl www.mijnkindonline.nl
www.newkidsontheweb.nl www.ouders.nl
www.weetwatzegamen.nl www.meldknop.nl

Brochures

Zoek bij www.mijnkindonline.nl op brochure voor een overzicht.
De brochures zijn gratis te downloaden De brochures gaan over:

kinderen en internet
kinderen en mobile telefonie
digitaal pesten
YouTube
verliefd op internet
sociale media
kinderen en mobile telefonie
kinderen en Hyves

Boeken

Contact! Kinderen en nieuwe media (Jos de Haan en Remco Pijpers)
De jeugd is tegenwoordig (Pedro de Bruyckere en Bert Smits)
Focus! Over sociale media als de grote afleider (Justine Pardoën)

DEEL 2 PERSONEEL [BRON VAKBOND CNV]

Social Media zijn niet meer weg te denken in onze maatschappij en dus ook niet bij iedereen die betrokken is bij scholen. Social media kunnen een goede bijdrage leveren aan de professionaliteit van onderwijspersoneel en de kwaliteit van het onderwijs. Net zoals bij de introductie van internet en e-mail eind vorige eeuw levert het gebruik van social media vragen op over het gebruik van deze individuele en meestal openbare communicatiekanalen.

Uitgangspunt is dat professionals zelf weten hoe zij hiermee verstandig omgaan. Het digitale gedrag op social media wijkt niet af van het real life gedrag binnen de school.

Toch zijn er in scholen verschillen in kennis en ervaringen met, en meer of minder enthousiasme over social media. Dit protocol heeft als doel de dialoog over het gebruik ervan op gang te brengen en een handreiking te bieden voor meer duidelijkheid in het grijze gebied tussen binnen- en buitenschools mediagebruik.

Onder social media verstaat CNV Onderwijs Twitter, Hyves, Facebook, LinkedIn en Youtube en de wat minder bekende varianten daarop.

Richtlijnen gebruik social media

(Waar nu 'de school' staat kan de naam van de eigen school ingevuld worden)

1. Medewerkers van *de school* delen kennis en andere waardevolle informatie.
2. Bij onderwijs onderwerpen maken medewerkers duidelijk of zij op persoonlijke titel of namens *de school* publiceren.
3. Medewerkers van *de school* publiceren geen vertrouwelijke informatie op social media.
4. Ga niet in discussie met een leerling of ouder op social media.
5. Schoolbestuurders, schoolleiders en leidinggevenden zijn altijd vertegenwoordiger van *de school* – ook als zij een privé-mening verkondigen. Bij twijfel niet publiceren.
6. Medewerkers van *de school* zijn persoonlijk verantwoordelijk voor wat zij publiceren.

7. Medewerkers van *de school* weten dat publicaties op social media altijd vindbaar zijn.
8. Bij twijfel over een publicatie of over de raakvlakken met *de school* zoeken medewerkers contact met hun leidinggevende.
9. *De school* zorgt ook digitaal voor een veilig klimaat en communiceert met medewerkers, leerlingen en ouders hoe zij dit doet.
10. *De school* legt vast welke maatregelen zij neemt bij digitale overtredingen van medewerkers, leerlingen en ouders en communiceert dit met deze doelgroepen.

Praktische voorbeelden

Kennisdeling.

Via Twitter of in Linkedingroepen (bijvoorbeeld Schooljournaal of Onderwijs 2.0) kan onderwijspersoneel zich mengen in discussies over onderwijszaken. Dit kan op basis van persoonlijke ervaringen. Als een standpunt van *de school* of organisatie gepubliceerd wordt, vermeldt de schrijver dit.

Verantwoordelijkheid

Hoofdregeel: het gedrag van leraren op Instagram, Facebook, Youtube, Twitter en andere social media wijkt niet af van wat in de klas of op school gebruikelijk is.

Don'ts:

- Foto's of filmpjes op van leraren op vakantie of in ander niet-voorbeeld gedrag op een feest.
- Tweets van leraren die eindigen met ...en nu wel aan je huiswerk. Laterzz XXX...
- Te populair taalgebruik en schuttingtaal.

Veiligheid

De school heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om de veiligheid van onderwijspersoneel en leerlingen. Dat begint met duidelijke en gecommuniceerde normen en waarden en de handhaving daarvan, ook digitaal. Scholen moeten zich niet laten verrassen door incidenten. Zorg voor duidelijke regels over: welke mediadragers zijn in de klas en op school toegestaan? Ben je als school betrokken in het grijze gebied tussen privé en school? Wanneer schakel je ouders in, en wanneer politie? Welke sancties hanteer je bij welke overtreding? Hoe ga je om met slachtoffers en hoe met pers?

Er is al veel materiaal op dit gebied. Bijvoorbeeld op www.arboportaal.nl, www.schoolenveiligheid.nl en scholen kunnen natuurlijk informatie en kennis delen over deze onderwerpen. Communiceer de regels en afspraken duidelijk met onderwijspersoneel, leerlingen en ouders.

Voorbeelden die voor onveiligheid kunnen zorgen:

- Kleineren van leraren of leerlingen via Youtube filmpjes
- Dreigtweets van leerlingen
- Digitale seksuele intimidatie of beschuldiging ervan.

Voor iedereen die niet in het onderwijs werkt heeft het CNV ook een protocol. Dat is te vinden op <http://www.cnv.nl/plezier-in-werk/werk-en-internet/social-media-protocol/>

Bedenk dat...

- Het gebruik van social media 'real time' gebeurt. Een druk op de knop en jouw bericht staat direct online.
- Online informatie misschien wel eeuwig online staat. Het is niet altijd gemakkelijk om informatie naderhand te (laten) verwijderen. Bedenk dus goed hoe je wil overkomen in tekst, beeld en geluid – en niet alleen voor dat ene moment. Zo gebruiken bijvoorbeeld werkgevers vaak google om uit te zoeken wie de sollicitanten zijn.
- Het not-done is om eenmaal geplaatste berichten zomaar te verwijderen. Met een druk op de knop (real time) worden ook foute berichten online geplaatst. Probeer de eerste te zijn om je eigen fouten te corrigeren, zonder eerdere berichten per definitie te wijzigen of te verwijderen. Vermeld daarbij dat jij degene bent die het bericht wijzigt. Geef bij verwijdering een goede reden.
- Je ook rekening dient te houden met het wettelijk vastgelegde beeld-, auteurs- en citaatrecht. Het is verboden om zonder toestemming van de maker andermans werk te publiceren. Schending van deze wet kan je een boete opleveren van honderden euro's.
- Sociale omgangsvormen online net zo goed gelden als offline. Respecteer degene tot wie je je richt. Laster, beledigingen en obsceniteit zijn niet geoorloofd. De privacy van anderen wordt gerespecteerd.
- Je zoveel mogelijk inhoudelijk dient te reageren op stukken van anderen. Alleen je mening geven, zonder onderbouwing daarvan, vervuult de discussie en zegt meer over de schrijver van de reactie dan over het stuk. Onthoud dat dit soort reacties ook in google naar boven kunnen komen.
- Social media kan soms als gevolg hebben dat er een grijs gebied ontstaat tussen privé en werkgerelateerde zaken. Wanneer je op een persoonlijke blog over je werk schrijft, kun je een disclaimer (zie voorbeeld onderaan het protocol) opnemen waarin staat dat dit blog jouw persoonlijke standpunt weergeeft en dat dit niet overeen hoeft te komen met dat van de organisatie.

DEEL 3. TOESTEMMINGSVERKLARING.

Toestemmingsformulier portret & fotorecht voor kinderen van 4 tot 13 jaar
--

Hierbij geef ik toestemming om:

1. De gegevens op het inschrijfformulier te verwerken in de groepslijsten (naam, adres, postcode, woonplaats, groep, geboortedatum en telefoonnummer, indien niet geheim) die meegegeven worden aan klasgenoten.

Ja Nee

2. Deze gegevens ook te gebruiken voor onderzoekinstellingen (onderwijsbegeleidingsdienst), de GGD en indien van toepassing de jeugdtandverzorging (dentalcar).

Ja Nee

3. Het plaatsen van foto's in schoolinformatiebladen.

Ja Nee

4. Het plaatsen van foto's of vertonen van video's van activiteiten van uw kind op onze website.

Ja Nee

5. Het opvragen van gegevens over uw kind bij de peuterspeelzaal, het kinderdagverblijf of eventuele vorige school.

Ja Nee

6. Het plaatsen van groepsfoto's/films waarop uw kind te zien is voor social media activiteiten zoals Facebook of Twitter.

Ja Nee

Dit formulier wordt toegevoegd aan het inschrijfformulier van uw kind. U ontvangt desgewenst een kopie.

Datum:

naam en handtekening ouder